

Agentní AI je pro Evropu poslední šancí chytit dech

Umělá intelligence je dnes velký hit i v hospodářské sféře. Ale jen ty firmy i celé ekonomiky, které dokážou zachytit přechod tzv. generativní AI k agentní AI, dokážou udržet konkurenceschopnost a přežít.

Kateřina Havrlant
členka správní rady institutu Solvo

Podíl velkých firem využívajících umělou inteligenci podle dat Eurostatu vzrostl z 41,17 % v roce 2024 na 55,03 % v roce 2025. A podniků s deseti a více zaměstnanci ve stejných letech z 13,48 % na 19,95 %. Zatímco část firem v posledních letech experimentovala s generativní umělou inteligencí, tedy AI schopnou generovat text, obrázky, videa či jiná data, skutečný ekonomický přínos zatím není podložen žádnými konkrétními výsledky. Co ještě nedávno působilo jako experiment nebo doplněk k existujícím procesům, se postupně mění ve strategickou otázku konkurenceschopnosti firem i celých ekonomik. Podle reportu společnosti McKinsey to vypadá, že ač téměř všechny organizace do AI již investovaly, jen jedno procento z nich považuje její využití za plně integrované do klíčových procesů.

Tento rozpor označuje McKinsey jako paradox generativní umělé inteligence. Technologie se vyvíjí rychle a její schopnosti rostou, ale v praxi je často využívána jen jako doplněk stávajících pracovních postupů. Chatboti, asistenti a copiloty zefektivňují jednotlivé úkoly, ale jen výjimečně mění způsob, jakým organizace fungují jako celek.

Globální průzkumy ukazují, že Evropa zůstává za Spojenými státy v míře praktického využívání umělé inteligence. Zatímco ame-

rické firmy jsou motivovány především snahou o rychlé získání konkurenční výhody a mají k dispozici rozsáhlý rizikový kapitál, evropské firmy postupují opatrněji. Přestože většina velkých společností již do generativních umělých inteligencí investovala, jen malé procento z nich dnes vidí zásadní dopad na produktivitu nebo finanční výsledky - a to je nutné změnit.

Odpovědí na tento stav může být nástup tzv. agentní umělé inteligence neboli autonomních systémů, které fungují jako digitální spolupracovníci a dokážou samostatně vykonávat komplexní pracovní postupy.

Jde o schopnost udržet krok s vývojem, který bude formovat svět v příštích desetiletích.

Agentní umělá intelligence umožňuje zásadně přetvořit způsob, jakým je práce organizována, řízena a vyhodnocována. Tento přístup umožňuje firmám začít transformovat klíčové procesy, od zákaznických operací přes finance a řízení rizik až po marketing, vývoj produktů či interní rozhodování.

Agentní AI představuje revoluční změny, které vedou k novým a komplexním nárokům na technologickou architekturu, vyžadují pokročilé strategie a dovednosti pro úspěšnou integraci.

S rozšiřováním agentní AI se postupně formuje koncept tzv. agentní organizace.

V tomto modelu lidé a AI agenti spolupracují tak úzce, že se mění samotná struktura firmy. Lidé se více soustředí na definování cílů, dohled a kontrolu, rozhodování v nejasných situacích, práci s výjimečnými případy a verifikaci, zatímco agenti vykonávají rutinní i vysoce komplexní úkoly.

Tento posun má dopad na obchodní modely, provozní struktury, řízení i firemní kulturu. Firmy, které tuto transformaci zvládnou, mohou dosáhnout výrazně vyšší produktivity, rychlejšího rozhodování a dlouhodobé konkurenční výhody.

Pro Česko i Evropu jako celek představuje agentní AI nejen technologickou výzvu, ale především strategickou příležitost. Přestože evropské firmy v minulosti zaostávaly v rychlosti adopce, současná fáze vývoje otevírá nové okno příležitostí. Technologie je stále relativně mladá a její plný ekonomický potenciál se teprve začíná reálně měřit a projevovat. Klíčovým faktorem úspěchu nebude samotná dostupnost modelů, ale schopnost firem přehodnotit způsob práce, investovat do lidí, nastavit efektivní governance a propojit AI strategii s dlouhodobými obchodními cíli. Organizace, které zůstanou u izolovaných pilotních projektů, riskují ztrátu konkurenceschopnosti. Naopak ty, které dokážou agentní AI integrovat do svých procesů, mohou zásadně posílit svou produktivitu, inovativnost i postavení na globálním trhu.

To, zda se Česko a Evropa dokážou zapojit do současné vlny rozvoje a integrace umělé inteligence, rozhodne víc o jejich dlouhodobém postavení než o krátkodobých ekonomických výsledcích. Jde o schopnost udržet krok s technologickým vývojem, který bude formovat konkurenceschopnost ekonomik v nadcházejících desetiletích. Přechod od generativní k agentní umělé inteligenci představuje milník a zároveň příležitost, kterou si Evropa nemůže dovolit opominout.

Skicář Václava Teichmanna

Český James Bond alias Honza Zeman. Před 50 lety, v neděli 11. ledna roku 1976, byla premiéra prvního dílu první řady tehdy kultovního seriálu 30 případů majora Zemana. Životní roli si v něm stříhl Vladimír Brabec, režisérem a scenáristou byl Jiří Sequens a autorem námětu Jan Kovář, vedoucí tiskového sekretariátu ministerstva vnitra, které se také na natáčení celého seriálu spolupodílelo. Kdo z tehdejší herecké elity si v seriálu nezahrál, ten jako by ani neexistoval. (mk)

Lékárna Istvána Léko, komentátora Lidových novin

Proč ve světě gayové čím dál více volí pravici?

Rapidně rostoucí násilné projevy islámského radikalismu v západní Evropě neděsí jen Židy, ale už i homosexuály. V důsledku tohoto ohrožení čím dál víc gayů ve volbách dává hlas pravicovým stranám, které liberální levice a mainstreamová elita označují za nacionalisty a populisty. O tom, proč gayové velí vpravu v bok, vzniká v médiích vášnivá diskuse.

Tématu se na stránkách libertariánského britského internetového magazínu Spiked věnuje Albie Amankona, který dal svému komentáři titlek Vzestup homonacionalismu. „Politici ve Velké Británii bojují o hlasy homosexuálů a otázkou je, zda z této změny budou profitovat konzervativci, nebo euroskeptická strana Reform UK, jejímž lídrem je Nigel Farage,“ uvádí Amankona.

Autor vypráví o charitativní akci pro konzervativně smýšlející členy LGBT+ komunity, kterou nedávno uspořádal v prestižním londýnském Savile Clubu. V klubu založeném v roce 1868 vystoupila i konzervativní poslankyně Katie Lamová a ve svém příspěvku konstatovala, že práva LGBT+ lidí, včetně manželství stejnopohlavních párů, jsou součástí naší kultury a že ve Velké Británii a na Západě už existuje právní systém, který umožňuje rovnoprávnost homosexuálů.

Amankona v této souvislosti přináší příklad z Francie, píše o videonahrávce z internetu: k naličenému homosexuálovi přistoupí muslimský influencer a nabízí mu hoto-vost, když na kameru řekne „salam alejkum“. Francouzský gay překvapením couvne a bez omluvy odpoví: „Nevyslovím to. Jsme ve Francii.“ Autor tvrdí, že ve Francii se jedná o trend, který se již delší dobu vytváří. Cituje novináře Nicolase Scheffera, který na stránkách Tetu, nejčtenějšího francouzského magazínu pro gaye a lesby, napsal, že do Národního shromáždění nejvíce (údajně až 25) otevřeně homosexuálních poslanců vyslala radikální pravicová strana Národní sdružení.

Španělsko prý je na tom podobně. Novinářka Natalie Donbacková na webu Codastory píše o vzestupu popularity bolivijského homosexuálního youtubera, který žije v Barceloně, říká si Carlitos de Espana a nálepkou je se jako „Activista anti Comunista“.

„Kvůli islamu nemohu spát. Chtěl jsem zabít,“ tvrdí. Carlitos ve spolupráci s dalšími influencery (jako například drag queen Madame in Spain či youtuberem InfoVloggerem) založil provokativní skupinu s názvem Las Marifachas, která si dala za cíl vybudovat most mezi LGBT+ komunitou a krajně pravi-

covou stranou Vox. Sdělení této skupiny prý nejsou zdvořilá, ale vyjadřují skutečný pocit strachu.

Jak je na tom Německo? Šéfka pravicové Alternativy pro Německo Alice Weidelová otevřeně hlásá, že je lesba a žije v partnerském vztahu se ženou ze Sri Lanky. Německá seznamka pro LGBT+ lidi Romeo se zeptala 60 tisíc uživatelů na stranické preference a výsledek překvapil: 28 procent AfD, Zelení 20 a SPD jen 12.

Takže už není pravda, že homosexuálové volí jen levice. Důvod: většina migrantů přichází do západní Evropy ze společnosti, které jsou silně nepřátelské vůči lidem z LGBT+ komunity. O tomto jevu by asi nejlépe mohli vyprávět britští gayové, kteří si dobře pamatují rok 2020, kdy v Readingu zavraždili tři homosexuály - Jamese Furlonga, Davida Wailsta a Joea Ritchie-Bennetta. Vrahem byl libyjský migrant Khairi Saadallah, o němž se vědělo, že je homofob. Podle obžaloby jako důvod zabití uvedl džihád.

Albie Amankona uvádí, že tradiční spojení mezi LGBT+ komunitou a levicově liberálními stranami podporujícími masovou migraci se začíná rozpadat. Mezi přáteli prý má dost pravicových lidí, což by si před deseti lety nedokázal představit.

Glosa

Deset let máme neočištěné schodky, proč to nyní měnit?

Lukáš Kovanda
hlavní ekonom
Trinity Bank

Deset let se běžně schodek státního rozpočtu prezentuje jedním způsobem. A najednou je zpochybně, prý se má užívat způsob jiný. Co si o otočce pomyslet jiného, než že je politicky motivovaná a že souvisí s nynější změnou vlády?

Je schodek za loňský rok 291 miliard, nebo „jen“ 250 miliard? Za poslední roky tato debata nikdy nevyvstala, ač ministerstvo financí za té či oné vlády publikovalo oba údaje. Neočištěný o pozici vůči EU i očištěný. Resort běžně prioritizoval údaj neočištěný.

I Národní rozpočtová rada ve výroční zprávě z března 2024 konstatuje splnění schodku rozpočtu 2023. Kteréžto splnění ale platí pouze, použije-li údaj neočištěný. Schodek tak za rok 2023 činí 289 miliard. Pokud by se použil primární údaj očištěný, musela by rada konstatovat nesplnění schodku, neboť ten dle příslušné legislativy toho roku mohl činit nejvýše 295 miliard korun.

I exministr financí Miroslav Kalousek loni v lednu komentoval schodek 2024, konstatoval, že se jej oproti roku 2023 podařilo snížit o 17 miliard. I on vycházel z neočištěných údajů, neboť porovnával neočištěný scho-

dek roku 2023, tedy 288 miliard, s neočištěným schodkem 2024, tedy 271 miliard. Kdyby exministr použil očištěné údaje, musel by konstatovat, že se Fialova vláda roku 2024 do schváleného limitu schodku, 282 miliard, opět nevešla. Letos ale týž Kalousek tvrdí, že schodek za loňský rok činí zhruba 250 miliard, nikoli 291 miliard, což je údaj, který před pár dny prezentovala ministryně financí Alena Schillerová.

Ministryně však jen navázala na způsob prezentace výsledku státního rozpočtu, který byl běžný v uplynulých takřka deseti letech, ať už resortu šéfovala nejprve ona, nebo posléze Zbyněk Stanjura.

Pokud by se náhle měly jako hlavní prezentovat údaje očištěné, naruší se dosavadní časová řada. Jestliže půjde o změnu trvalou, tak ať. Způsob prezentace výsledku ale za žádných okolností nemá podléhat politickému zadání a měnit se z roku na rok; podle toho, co se zrovna hodí.

A zopakujme a podtrhněme. Pokud se nyní nově začne jako hlavní uvádět údaj očištěný a zohlední se to i historicky, znamená to, že Fialova vláda schválený schodek nesplnila nejen loni, ale ani v letech 2023 a 2024. Zatímco schodky vlády Sobotkovy roku 2017 a vlády Babišových let 2018 a 2020 budou naopak o něco nižší, než se nyní běžně - totiž neočištěné - uvádí.